

2.3 Ekonomický vývoj

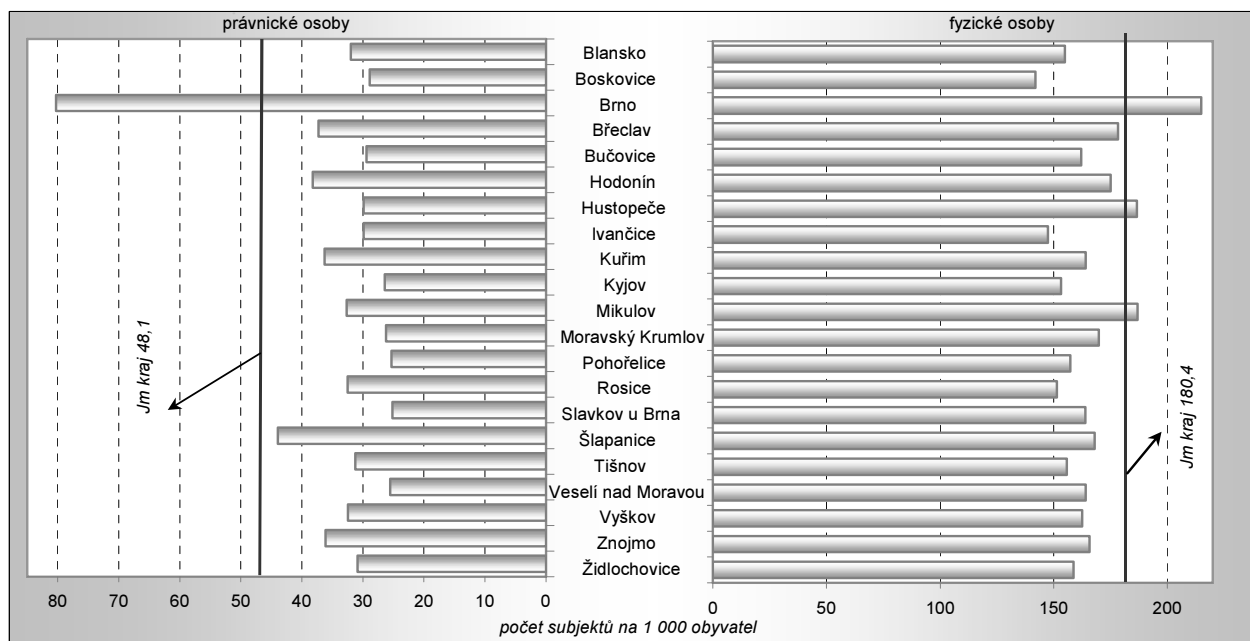
2.3.1 Organizační struktura národního hospodářství

V Jihomoravském kraji bylo v registru ekonomických subjektů k 31. 12. 2005 evidováno 258,3 tis. podnikatelských subjektů, jejich počet se proti konci roku 2000 zvýšil o 36,5 tis. subjektů, tj. o 16,4 %. Výsadní postavení zde mělo a má Brno, protože zde sídlilo 41,9 % subjektů z celkového počtu, naopak na Pohořelicku to bylo pouze 0,9 % celku. K nárůstu počtu subjektů došlo ve všech obvodech, k nejvýraznějšímu pak na Slavkovsku (o 23,5 %) a Bučovicu (o 20,3 %).

Tab. 2.3.1.1 Ekonomické subjekty k 31. 12. 2005

	Subjekty celkem			Subjekty na 1 000 obyvatel			Podíl správního obvodu na počtu subjektů kraje (%)	
	2000	2005	index 2005/2000	2000	2005	index 2005/2000	2000	2005
Jihomoravský kraj	221 832	258 291	116,4	194	229	117,8	100,0	100,0
v tom správní obvody:								
Blansko	8 531	10 115	118,6	158	187	118,2	3,8	3,9
Boskovice	7 557	8 565	113,3	150	171	113,7	3,4	3,3
Brno	91 770	108 303	118,0	240	295	123,2	41,4	41,9
Břeclav	11 500	12 659	110,1	191	216	112,9	5,2	4,9
Bučovice	2 508	3 018	120,3	159	192	120,6	1,1	1,2
Hodonín	11 958	13 210	110,5	188	213	113,4	5,4	5,1
Hustopeče	6 592	7 476	113,4	191	216	113,3	3,0	2,9
Ivančice	3 595	4 158	115,7	156	177	113,8	1,6	1,6
Kuřim	3 270	3 886	118,8	182	200	110,0	1,5	1,5
Kyjov	9 190	10 089	109,8	162	180	110,7	4,1	3,9
Mikulov	3 825	4 330	113,2	191	220	114,7	1,7	1,7
Moravský Krumlov	3 713	4 378	117,9	165	196	118,5	1,7	1,7
Pohořelice	1 955	2 295	117,4	156	183	116,7	0,9	0,9
Rosice	3 575	4 259	119,1	157	184	117,4	1,6	1,6
Slavkov u Brna	3 113	3 844	123,5	158	189	120,0	1,4	1,5
Šlapanice	9 625	11 654	121,1	189	212	112,1	4,3	4,5
Tišnov	4 398	5 141	116,9	162	187	115,7	2,0	2,0
Veselí nad Moravou	6 954	7 559	108,7	169	190	111,9	3,1	2,9
Vyškov	8 368	9 886	118,1	165	195	118,4	3,8	3,8
Znojmo	15 352	18 194	118,5	171	202	118,2	6,9	7,0
Židlochovice	4 483	5 272	117,6	165	190	115,1	2,0	2,0

Graf 8 Podnikatelská aktivita ve správních obvodech ORP v roce 2005

Přepočet subjektů na 1 000 obyvatel středního stavu vypovídá o míře podnikatelské aktivity. Krajský průměr v roce 2005 činil 229 subjektů na 1 tisíc obyvatel, hodnota krajského města (295) ovlivnila krajský průměr natolik, že ho nedosáhl žádný jiný obvod. Nejvíce se k průměru přiblížily obvody Mikulova (220), Hustopeč a Břeclavi (shodně 216), nejnižší počty byly zaznamenány v obvodech Boskovic (171) a Ivančic (177).

Tab. 2.3.1.2 Ekonomické subjekty podle právní formy k 31. 12. 2005

	Subjekty celkem	v tom podle právní formy						
		fyzické osoby celkem	z toho soukromí podnikatelé (%)	právnícké osoby celkem	z toho (%)			
					akciové společnosti	ostatní obchodní spol.	družstva	státní podniky
Jihomoravský kraj	258 291	203 872	86,9	54 419	3,9	54,4	3,0	0,2
v tom správní obvody:								
Blansko	10 115	8 385	88,8	1 730	3,2	45,3	3,8	0,1
Boskovice	8 565	7 116	84,1	1 449	2,6	37,9	3,5	0,1
Brno	108 303	78 857	91,2	29 446	4,8	62,5	3,5	0,2
Břeclav	12 659	10 471	75,8	2 188	3,0	51,8	1,8	0,2
Bučovice	3 018	2 555	84,1	463	3,5	39,5	2,2	0,2
Hodonín	13 210	10 842	83,5	2 368	3,8	53,3	1,4	0,3
Hustopeče	7 476	6 444	76,3	1 032	3,2	45,5	1,9	0,2
Ivančice	4 158	3 458	89,8	700	2,1	37,9	3,0	0,3
Kuřim	3 886	3 183	86,3	703	2,1	53,2	1,3	0,1
Kyjov	10 089	8 606	83,6	1 483	2,8	44,2	2,2	0,1
Mikulov	4 330	3 686	74,4	644	2,8	46,7	1,1	0,2
Moravský Krumlov	4 378	3 793	81,1	585	1,4	33,8	2,7	-
Pohořelice	2 295	1 977	82,5	318	1,6	40,6	1,6	-
Rosice	4 259	3 506	88,2	753	2,1	42,4	7,4	0,3
Slavkov u Brna	3 844	3 333	91,5	511	3,9	43,6	1,4	-
Šlapanice	11 654	9 238	90,1	2 416	2,6	47,1	2,3	-
Tišnov	5 141	4 282	83,4	859	2,0	34,9	2,4	0,5
Veselí nad Moravou	7 559	6 543	84,8	1 016	3,6	43,5	2,0	0,2
Vyškov	9 886	8 241	84,2	1 645	3,2	37,5	2,4	0,2
Znojmo	18 194	14 941	86,1	3 253	2,8	45,4	2,6	0,0
Židlochovice	5 272	4 415	86,1	857	1,8	46,8	2,7	-

Rozhodující vliv na celkovou podnikatelskou aktivitu má podnikající počet fyzických osob. V přepočtu na tisíc obyvatel krajský průměr dosáhl hodnoty 180, kromě Brna (215) tuto hranici přesáhl obvod Mikulova a Hustopeč (oba 187). Z fyzických osob v Jihomoravském kraji bylo 86,9 % soukromých podnikatelů, nejvyšší podíl podnikatelů byl zaznamenán v obvodu Slavkova (91,5 %) a Brna (91,2 %).

V Brně sídlilo z celkových počtů 38,7 % fyzických osob a 54,1 % právníckých osob. Fyzické osoby v kraji tvořily 78,9 % z počtu podnikatelských subjektů, právnícké zbylých 21,1 %. Nejvyšší podíl fyzických osob na celku byl vykázán v obvodu Slavkova u Brna (86,7 %), Moravského Krumlova a Veselí nad Moravou (shodně 86,6 %).

Z hlediska počtu zaměstnanců v registru ekonomických subjektů Jihomoravského kraje převládaly jednotky, u nichž nebyl počet zaměstnanců uveden – celkem 145,9 tis. jednotek, což bylo 56,5 % celku. U jednotek, v nichž byl počet zaměstnanců uveden, převažují jednotky bez zaměstnanců. V Jihomoravském kraji jich bylo 81,5 tisíc a tvořily 72,4 % subjektů, u nichž byl počet zaměstnanců zjištěn. Nejnižší podíl jednotek bez zaměstnanců byl v Brně (69,3 % z jednotek se zjištěným počtem zaměstnanců), naopak nejvyšší v obvodech Slavkova (79,0 %) a Hustopeč (77,6 %). Malé firmy do 20 zaměstnanců měly nejvyšší zastoupení opět v Brně (27,1 %), krajský průměr (24,1 %) převyšoval obvod Břeclavi (24,3 %), Hodonína (24,2 %) a blížil se mu obvod Znojma (24,0 %).

Z hlediska zaměření činnosti se v kraji 25,6 % subjektů věnovalo oblasti obchodu, 21,0 % činnostem v oblasti nemovitostí a pronájmu, následoval průmysl s 14,1 %, stavebnictví s 11,2 % a zemědělství s 6,7 %. Mezi obvody byl z uvedených odvětví nejmenší rozdíl v zastoupení u stavebnictví – nejvyšší podíl ve Slavkově (17,3 %), nejnižší v obvodu Brna (8,4 %), následovala oblast obchodu – nejvyšší podíl Hodonín (30,7 %), nejnižší obvod Pohořelice (21,3 %) a oblast průmyslu – nejvyšší podíl Slavkov (21,7 %), nejnižší Brno (11,3 %). Ovšem výrazný rozdíl byl v zastoupení odvětví zemědělství – v obvodu Mikulova a Hustopeč se této činnosti věnovalo 19,1 % jednotek, naproti tomu v Brně jen 1,1 %, ještě výraznější odstup byl u činností v oblasti nemovitostí - v Brně se jí věnovalo 32,3 % subjektů, v obvodu Mikulova jen 8,3 % jednotek.

Ke konci roku 2005 bylo v registru ekonomických subjektů Jihomoravského kraje evidováno 138,1 tis. statistických jednotek typu podnik (podle informací z administrativních zdrojů či statistických zjišťování jednotka vykazovala ekonomickou činnost). Dále bylo zjištěno, že aktivní subjekty se sídlem v Jihomoravském kraji se členily na 7,8 tis. místních jednotek. Z nich bylo 55 % ve stejném správním obvodu, 18 % v jiném obvodu v kraji a 27 % v jiném kraji. Z jiného pohledu vzato zde působilo 7,9 tis. místních jednotek, jež měly aktivní subjekt sídlící mimo kraj. Početně nejvíc místních jednotek bylo v Brně (téměř 53 % z celku, resp. 48 % celku pro druhý pohled).

Tab. 2.3.1.3 Ekonomické subjekty podle počtu zaměstnanců k 31. 12. 2005

	Subjekty celkem	v tom s počtem zaměstnanců							
		neuvedeno	0	1 - 5	6 - 19	20 - 99	100 - 499	500 - 999	1 000 a více
Jihomoravský kraj	258 291	145 860	81 453	20 249	6 892	3 140	613	53	31
v tom správní obvody:									
Blansko	10 115	5 506	3 452	794	231	102	25	1	4
Boskovice	8 565	4 708	2 891	596	204	134	27	5	-
Brno	108 303	61 005	32 789	9 661	3 137	1 374	287	31	19
Břeclav	12 659	7 480	3 753	923	335	136	30	1	1
Bučovice	3 018	1 749	951	201	69	43	5	-	-
Hodonín	13 210	7 945	3 776	958	318	170	38	5	-
Hustopeče	7 476	4 327	2 445	424	175	85	20	-	-
Ivančice	4 158	2 226	1 475	296	103	51	6	-	1
Kuřim	3 886	2 151	1 317	278	90	39	8	1	2
Kyjov	10 089	5 690	3 289	676	270	141	21	1	1
Mikulov	4 330	2 558	1 323	295	98	48	7	1	-
Moravský Krumlov	4 378	2 561	1 398	266	97	49	7	-	-
Pohořelice	2 295	1 313	722	159	74	23	3	1	-
Rosice	4 259	2 307	1 459	306	130	49	8	-	-
Slavkov u Brna	3 844	1 994	1 461	244	101	36	7	1	-
Šlapanice	11 654	6 187	4 132	863	328	127	15	2	-
Tišnov	5 141	2 755	1 770	429	112	65	10	-	-
Veselí nad Moravou	7 559	4 366	2 432	508	156	79	16	1	1
Vyškov	9 886	5 596	3 236	654	246	127	25	1	1
Znojmo	18 194	10 666	5 461	1 343	464	219	39	1	1
Židlochovice	5 272	2 770	1 921	375	154	43	9	-	-

2.3.2 Zemědělství a lesnictví

Rozšíření zemědělské činnosti v jednotlivých částech kraje je dáno geografickými podmínkami, tradicí a rozvojem dalších hospodářských činností. Jihomoravský kraj si vzhledem k příznivým klimatickým a půdním podmínkám zachovává významnou pozici v zemědělské výrobě České republiky. Bohatou tradicí má především v jižní části kraje, kde je orientováno především na ovocnářství a vinohradnictví, když na Břeclavsku se nachází vinice tvořící 48 % výměry vinic republiky.

Zemědělská půda v Jihomoravském kraji tvořila k 31. 12. 2005 60,0 % výměry kraje, lesní pozemky tvořily 28,0 % plochy, vodní plochy 2,1 % a na zastavěnou plochu připadalo 2,0 % z výměry kraje. Nejvyšší podíl zemědělské půdy byl vykázan v obvodu Židlochovic (81,5 %), Hustopečí (76,9 %) a Pohořelic (73,9 %), naopak nejnižší po Brně (34,8 %) byl zaznamenán v obvodu Blanska (38,5 %) a Vyškova (45,2 %). U ploch lesních pozemků bylo pořadí prakticky obrácené, nejvyšší podíl lesů byl vykázan v obvodech Blanska (52,3 %), Rosic (45,0 %) a Vyškova (42,8 %), nejnižší pak v obvodech Židlochovic (5,9 %), Pohořelic (9,7 %) a Hustopečí (10,3 %).

Podíl orné půdy ze zemědělské je možným vyjádřením příznivosti podmínek pro rostlinnou zemědělskou výrobu. V rámci kraje tvořila orná půda 83,3 % výměry zemědělské půdy, z obvodů byl nejvyšší podíl na Bučovicku (93,9 %), v obvodu Moravského Krumlova (93,2 %) a Pohořelic (92,7 %). Nízký podíl orné půdy v obvodu Veselí nad Moravou (66,2 %) a Boskovic (71,0 %) je kompenzován vysokým podílem ploch travních porostů (17,3 resp. 11,8 %), v případě Břeclavi, Mikulova a Tišnova pak vyšším podílem ploch zahrad a sadů. Výměra orné půdy se od roku 2000 snížila o 5 tis. hektarů. Nejvyšší pokles v relativním vyjádření byl zaznamenán v obvodu Mikulova (-7,7 %) a Břeclavi (-4,7 %), zřejmou příčinou byla výsadba vinic (v Jihomoravském kraji vzrostla jejich plocha od roku 2000 o téměř 3 tisíce hektarů). Pouze ve dvou obvodech se výměra orné půdy zvýšila – Ivančice (0,5 %) a Moravský Krumlov (0,1 %).

Strukturální šetření v zemědělství, které proběhlo v roce 2005, poskytuje informace o zemědělské činnosti v Jihomoravském kraji podle jednotlivých okresů. Podle tohoto šetření v kraji v zemědělství působilo 8 656 subjektů, z tohoto počtu bylo 8 260 fyzických osob (v tomto počtu bylo 4 340 samostatně hospodařících

rolníků) a 396 právnických osob (221 společností s ručením omezeným, 96 akciových společností a 64 družstev). Obhospodařovaly 363 tis. ha zemědělské půdy. Fyzické osoby tvořily 95,4 % z celkového počtu jednotek a půda, kterou obhospodařovaly, tvořila pouze 19,8 % z výměry obhospodařované půdy. Podnikající právnický subjekt obhospodařoval v průměru 735 ha půdy, naproti tomu na podnik fyzických osob připadlo jen necelých 9 ha půdy. Z právnických osob akciové společnosti hospodařily v průměru na výměře 1 305 ha, družstva na výměře 1 243 ha a společnosti s ručením omezeným na výměře 355 ha. Největší podniky co do obhospodařované půdy byly na okrese Vyškov. Z pohledu vlastnictví půdy hospodaří podniky z velké části na pronajaté půdě, nejvyšší podíl vlastních pozemků byl po okrese Brno-město (22,8 %) vykázan v okrese Břeclav (16,9 %).

Tab. 2.3.2.1 Bilance půdy podle správních obvodů ORP k 31. 12. 2005

	Výměra půdy celkem (ha)	v tom (%)								Podíl orné půdy na zemědělské (%)	Změna výměry orné půdy 2005-2000 (%)
		země- dělská půda	z toho			lesní pozemky	vodní plochy	zastavěné plochy	ostatní plochy		
			orná půda	zahrady, sady	trvalé travní porosty						
Jihomoravský kraj	719 633	60,0	50,0	3,5	4,1	28,0	2,1	2,0	8,0	83,3	-1,4
v tom správní obvody:											
Blansko	35 131	38,5	29,0	2,9	6,6	52,3	0,7	1,6	6,9	75,3	-1,2
Boskovice	51 137	53,2	37,8	3,6	11,8	37,1	0,8	1,4	7,4	71,0	-0,6
Brno	23 022	34,8	23,4	10,0	1,4	27,7	1,9	9,1	26,5	67,1	-3,3
Břeclav	43 877	61,1	46,9	4,0	4,0	24,2	4,3	2,0	8,4	76,7	-4,7
Bučovice	17 103	68,8	64,6	2,7	1,4	21,7	0,7	1,7	7,1	93,9	-0,4
Hodonín	28 608	61,0	49,1	3,9	3,1	23,5	3,4	2,8	9,3	80,5	-0,7
Hustopeče	35 516	76,9	60,2	6,2	2,8	10,3	3,3	1,9	7,6	78,3	-2,2
Ivančice	17 232	54,4	45,0	3,5	3,0	33,6	1,6	1,8	8,6	82,7	0,5
Kuřim	7 706	51,4	44,5	4,8	2,1	35,3	0,9	2,9	9,5	86,6	-0,6
Kyjov	47 027	61,8	52,4	3,5	2,6	28,4	1,0	2,2	6,6	84,7	-0,6
Mikulov	24 489	67,1	51,2	1,7	1,9	13,4	9,2	1,5	8,7	76,2	-7,7
Moravský Krumlov	34 795	71,5	66,6	2,0	1,4	19,8	0,9	1,5	6,2	93,2	0,1
Pohořelice	19 529	73,9	68,5	2,5	0,6	9,7	8,6	1,4	6,4	92,7	-1,6
Rosice	17 436	46,1	39,8	2,9	3,4	45,0	0,5	1,8	6,5	86,2	-0,4
Slavkov u Brna	15 770	72,5	66,9	4,2	1,0	17,4	0,9	2,0	7,2	92,2	-0,5
Šlapanice	34 312	51,1	43,9	4,7	2,1	38,2	0,7	2,2	7,9	86,0	-0,8
Tišnov	34 251	47,8	35,1	3,7	9,0	43,2	0,8	1,3	6,9	73,5	-1,5
Veselí nad Moravou	34 276	68,2	45,1	3,1	17,3	22,2	1,8	2,0	5,8	66,2	-1,2
Vyškov	54 736	45,2	40,7	2,2	2,2	42,8	0,8	1,4	9,8	90,1	-1,5
Znojmo	124 256	67,6	61,3	2,5	1,9	22,7	2,1	1,3	6,3	90,7	-0,8
Židlochovice	19 426	81,5	72,6	5,2	1,0	5,9	1,4	2,2	8,9	89,1	-0,8

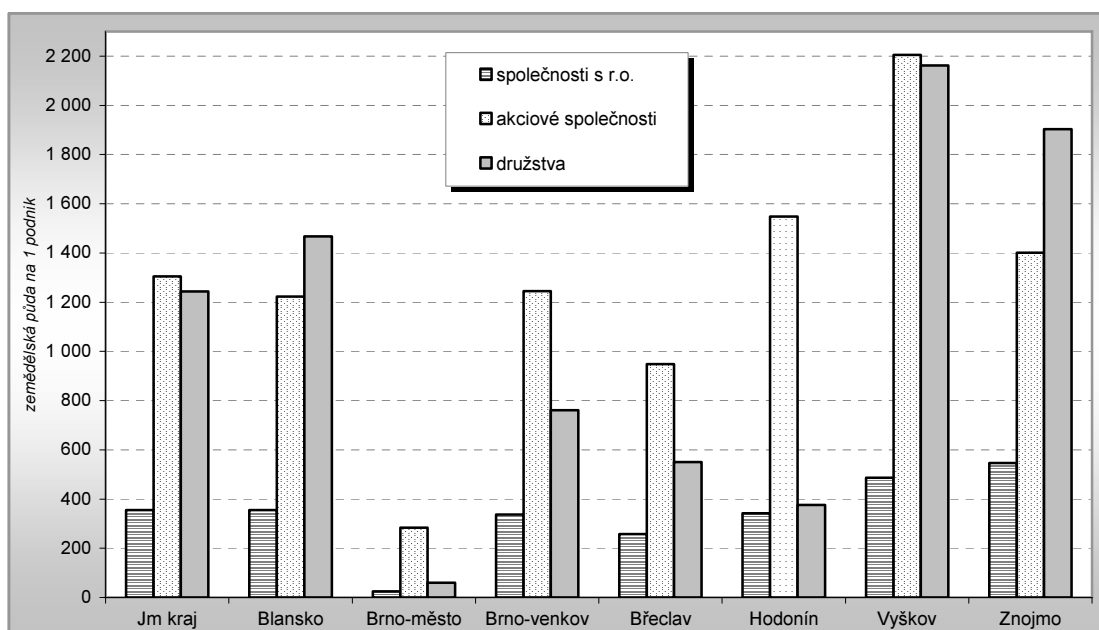
Obhospodařovaná orná půda podle výsledků šetření tvořila 89,6 % z obhospodařované zemědělské půdy, 31,0 % její výměry se nacházelo v okrese Znojmo. Nejvyšší podíl orné půdy z výměry obhospodařované byl v okrese Vyškov (96,6 %) a Znojmo (95,3 %).

Tab. 2.3.2.2 Obhospodařovaná půda fyzickými a právnickými osobami v roce 2005

Zdroj: Strukturální šetření v zemědělství 2005

	Obhospodařovaná zemědělská půda (ha)							Obhospodařovaná orná půda (ha)		
	podniky fyzických osob		podniky právnických osob		celkem	z toho podle vlastnictví (%)		celkem	z toho podle vlastnictví (%)	
	celkem	na jeden podnik	celkem	na jeden podnik		vlastní	pronajatá od jiných		vlastní	pronajatá od jiných
Jihomoravský kraj	71 971	8,7	291 086	735,1	363 057	12,2	87,8	325 347	10,7	89,3
v tom okresy:										
Blansko	4 401	11,2	31 162	944,3	35 562	6,4	93,6	28 567	5,2	94,8
Brno-město	1 767	10,1	2 566	116,6	4 333	22,8	77,2	3 326	18,6	81,4
Brno-venkov	16 284	20,6	40 332	695,4	56 616	10,9	89,1	52 654	9,9	90,1
Břeclav	12 840	3,5	46 797	425,4	59 637	16,9	83,1	49 740	12,2	87,8
Hodonín	9 578	5,3	47 213	858,4	56 791	6,2	93,8	47 405	4,5	95,5
Vyškov	8 973	37,9	35 185	1 466,0	44 158	7,7	92,3	42 660	7,3	92,7
Znojmo	18 128	14,9	87 831	934,4	105 959	16,9	83,1	100 995	16,0	84,0

Graf 9 Výměra obhospodařované půdy na jeden podnik podle právní formy a okresů v roce 2005

Tab. 2.3.2.3 Obhospodařovaná půda a počty pracovníků v roce 2005

Zdroj: Strukturální šetření v zemědělství 2005

	Obhospodařovaná zemědělská půda celkem (ha)	z toho orná	Pracovníci v hlavním zaměstnání				Obhospodařovaná půda na 1 pracovníka (ha)		
			celkem	v tom ve věku (roky)				zemědělská	orná
				do 24	25 - 44	45 - 64	65 a více		
Jihomoravský kraj	363 057	325 347	30 415	1 454	9 711	16 355	2 895	11,9	10,7
v tom okresy:									
Blansko	35 562	28 567	2 302	118	788	1 251	145	15,4	12,4
Brno-město	4 333	3 326	1 100	47	388	577	88	3,9	3,0
Brno-venkov	56 616	52 654	3 643	185	1 174	1 970	314	15,5	14,5
Břeclav	59 637	49 740	9 712	514	2 963	5 100	1 135	6,1	5,1
Hodonín	56 791	47 405	6 128	296	1 874	3 222	736	9,3	7,7
Vyškov	44 158	42 660	1 705	50	555	988	112	25,9	25,0
Znojmo	105 959	100 995	5 825	244	1 969	3 247	365	18,2	17,3

Tab. 2.3.2.4 Využití orné půdy roce 2005

Zdroj: Strukturální šetření v zemědělství 2005

	Obhospodařovaná orná půda celkem (ha)	z toho (%)								
		obiloviny	z toho		luskoviny	brambory	cukrovka	olejnin	pícniny na orné půdě	bez sklizně
			pšenice ozimá	ječmen jarní						
Jihomoravský kraj	325 347	66,7	31,8	17,5	1,6	0,8	2,5	14,9	10,9	0,5
v tom okresy:										
Blansko	28 567	57,9	25,2	15,3	1,4	0,6	1,9	12,8	22,4	0,1
Brno-město	3 326	65,9	26,6	25,0	1,3	1,1	0,0	14,1	4,1	1,8
Brno-venkov	52 654	65,0	32,1	20,1	1,3	0,9	3,0	13,9	12,9	0,5
Břeclav	49 740	67,2	33,7	12,8	0,9	1,2	0,9	14,5	10,6	1,0
Hodonín	47 405	68,0	32,2	8,1	0,7	0,4	1,0	16,4	10,9	1,0
Vyškov	42 660	66,4	29,7	27,8	1,4	0,2	4,8	18,9	8,1	0,1
Znojmo	100 995	69,5	33,3	18,9	2,8	1,1	3,2	14,0	8,0	0,3

Podle výsledků šetření v zemědělství pracovalo 30,4 tis. pracovníků v hlavním zaměstnání. Největší počet osob se věnoval zemědělství v okrese Břeclav – téměř třetina pracovníků kraje, nejnižší počet po okrese Brno-město byl v okrese Vyškov, což je samozřejmě dáno zaměřením činnosti. Po přepočtu

obhospodařované zemědělské půdy na pracovníka se pořadí mění, nejvyšší výměra na pracovníka připadá v okrese Vyškov (25,9 ha), nejnižší po Brně-městě (3,9 ha) připadá v okrese Břeclav (6,1 ha).

Věková struktura odráží nezáměr mladé generace pracovat v tomto oboru hospodářství. Více než polovina pracovníků patřila do věkové skupiny 45 až 64 let a počet pracovníků starších 65 let byl téměř dvojnásobný oproti počtu osob ve věku do 24 let. V okrese Břeclav byl nejvyšší podíl osob nejnižší věkové kategorie (5,3 %), zároveň zde ale byl i nejvyšší podíl osob ve věku nad 65 let (11,7 %). V okrese Vyškov byl vykázan nejnižší podíl osob ve věku do 24 let – 3,0 %.

Dvě třetiny orné půdy v Jihomoravském kraji byly určeny pro pěstování obilovin, v pořadí podílů osetých ploch následovaly olejnin, pícniny, cukrovka, luskoviny a brambory. Nejvyšší podíl ploch obilovin byl v okrese Znojmo (69,5 %), nejnižší pak v okrese Blansko. V tomto okrese byl však nejvyšší podíl ploch pícnin na orné půdě (22,4 %), což souvisí s orientací na živočišnou výrobu. Zastoupení plochy olejnin se v okresech pohybovalo od 12,8 % v okrese Blansko po 18,9 % v okrese Vyškov. Osevní plocha cukrovky se v kraji proti roku 2000 snížila o čtvrtinu, nejvyšší zastoupení měla na Vyškovsku.

Tab. 2.3.2.5 Hospodářská zvířata k 30. 9. 2005

Zdroj: Strukturální šetření v zemědělství 2005

	Skot	z toho krávy	Prasata	z toho prasnice	Ovce a berani	Koně	Drůbež	z toho slepice	Králíci
Jihomoravský kraj	75 744	29 651	478 084	53 197	4 488	1 729	4 293 656	579 593	45 901
v tom okresy:									
Blansko	17 320	6 658	36 900	4 551	690	112	193 625	12 915	1 386
Brno-město	432	142	5 373	692	120	139	23 384	218	187
Brno-venkov	14 142	5 613	53 155	6 540	586	417	321 705	96 171	3 840
Břeclav	10 007	3 727	54 800	5 737	521	190	682 862	99 042	9 212
Hodonín	10 839	4 340	69 289	6 452	1 405	482	803 178	200 167	2 778
Vyškov	7 155	2 881	46 873	5 029	523	174	316 074	37 991	4 926
Znojmo	15 849	6 290	211 694	24 196	643	215	1 952 828	133 089	23 572

Tab. 2.3.2.6 Porostní plochy lesů a zásoby hroubí k 31. 12. 2005

Zdroj: Ústav pro hospodářskou úpravu lesů Brandýs nad Labem

	Porostní plocha lesů				Zásoba hroubí			Střední věk lesa (roky)	Bonita
	celkem (ha)	v tom kategorie lesů (%)			celkem mil. m ³ b. k.	z toho jehličnatá (%)	m ³ b. k. na 1 ha		
		hospodářské	ochranné	zvláštního určení					
Jihomoravský kraj	197 439	69,4	2,2	28,4	46,8	60,6	237	62	3,50
v tom správní obvody:									
Blansko	18 099	64,5	3,1	32,3	5,5	81,2	302	66	2,62
Boskovice	18 729	94,4	0,3	5,3	5,7	93,6	305	62	2,61
Brno	6 256	42,8	2,3	54,9	1,4	51,4	222	76	4,14
Břeclav	10 063	47,5	0,0	52,5	2,4	8,1	235	66	2,50
Bučovice	3 662	92,2	0,4	7,4	0,8	29,1	215	63	2,97
Hodonín	6 509	85,2	0,4	14,4	1,4	29,9	208	62	2,55
Hustopeče	3 506	77,1	2,4	20,5	0,6	5,2	182	58	4,54
Ivančice	5 823	70,0	5,1	24,9	1,2	54,5	200	66	4,73
Kuřim	2 635	71,3	2,6	26,1	0,6	65,4	210	64	3,98
Kyjov	13 085	92,0	0,0	8,0	3,0	52,9	230	65	3,37
Mikulov	2 917	24,6	6,3	69,1	0,5	2,2	171	53	4,69
Moravský Krumlov	6 732	64,8	5,0	30,2	1,1	33,0	161	60	5,32
Pohořelice	1 707	29,8	0,0	70,2	0,3	1,8	203	46	3,36
Rosice	7 613	90,8	0,5	8,7	2,0	84,9	257	62	2,74
Slavkov u Brna	2 668	87,5	0,5	12,0	0,5	22,4	184	57	3,14
Šlapanice	12 033	61,2	3,4	35,4	2,8	53,0	234	70	3,70
Tišnov	15 204	90,7	4,4	4,9	3,6	80,8	239	64	3,34
Veselí nad Moravou	7 378	61,2	1,2	37,5	2,1	33,4	287	64	2,32
Vyškov	23 825	36,3	0,8	62,9	5,9	66,7	246	65	2,91
Znojmo	27 924	75,0	4,2	20,8	5,4	59,4	192	61	4,15
Židlochovice	1 072	45,4	1,4	53,2	0,2	12,4	169	47	3,74

Stavy skotu a prasat se v kraji v posledních letech snižovaly, zvýšil se stav ovcí, stav drůbeže kolísal oběma směry. Intenzita chovu hospodářských zvířat se v jednotlivých okresech lišila. Blanenský okres byl

orientován na chov skotu, na 100 ha zemědělské půdy zde připadlo 49 kusů skotu, nepočítáme-li Brno-město (10 ks), pak v okrese Znojmo to bylo 15 a v okrese Vyškov 16 kusů skotu na 100 ha půdy. Ovšem v okrese Znojmo byla vykázána nejvyšší intenzita chovu prasat (210 kusů na 100 ha orné půdy) a chovu drůbeže (1 934 kusů).

Informace o stavu lesů z lesních hospodářských plánů jsou k dispozici až do úrovně správních obvodů ORP. V Jihomoravském kraji bylo podle tohoto zdroje celkem 197,4 tis. ha lesů. Téměř 45 % ploch lesů se nacházelo ve čtyřech nejlesnatějších obvodech – Znojmo (14,1 % z celku), Vyškov (12,1 %), Boskovice (9,5 %) a Blansko (9,2 %). Téměř 70 % lesů kraje patřilo do kategorie hospodářských lesů, více než 28 % patřilo do kategorie lesů zvláštního určení a 2 % do kategorie lesů ochranných, zastoupení jednotlivých kategorií však mezi obvody výrazně kolísá.

Procentuálně nejvyšší zastoupení hospodářské kategorie bylo v obvodu Boskovic (94,4 %) a Bučovic (92,2 %), nejnižší pak v obvodu Mikulova (24,6 %), Pohořelic (29,8 %) a Vyškova (36,3 %). V těchto obvodech byly významné podíly kategorie lesů zvláštního určení, přičemž ve Vyškově se jednalo o „jiný veřejný zájem“ (vojenský prostor) a v Mikulově a Pohořelicích především o plochy bažantnic a lesních obor.

Střední věk lesa se pohybuje od 47 let v obvodu Židlochovic po 76 let v obvodu Brna. Bonita, odvozená ze střední porostní výšky hlavního porostu, se pohybovala od hodnoty 2,32 v obvodu Veselí nad Moravou po 5,32 v obvodu Moravského Krumlova.

Zásoba hroubí (dřevní hmota s průměrem větším než 7 cm) činila v kraji téměř 47 mil. m³ bez kůry (b.k.), nejvyšší objem byl v již uvedených 4 obvodech – Vyškov, Boskovice, Blansko a Znojmo. V přepočtu na jeden hektar lesa byly největší zásoby hroubí v obvodu Boskovice a Blansko, nejnižší pak v obvodu Moravského Krumlova a Židlochovic. Celkem tři pětiny zásob hroubí kraje jsou jehličnaté dřeviny, například v obvodu Boskovic jehličnany tvoří téměř 94 % zásob, naproti tomu v obvodu Pohořelic 98 % zásob tvoří listnaté dřeviny.

Tab. 2.3.2.7 Porostní plochy lesů podle dřevin k 31. 12. 2005

Zdroj: Ústav pro hospodářskou úpravu lesů Brandýs nad Labem

	Porostní plocha lesů (ha)	Jehličnaté dřeviny (%)				Listnaté dřeviny (%)				Holiny (%)
		smrk	borovice	modřín	ostatní	dub	buk	habr	ostatní	
Jihomoravský kraj	197 439	27,1	17,2	5,1	1,1	20,5	7,8	4,9	15,3	1,0
v tom správní obvody:										
Blansko	18 099	54,3	9,2	6,4	2,2	5,6	14,9	3,7	3,2	0,5
Boskovice	18 729	66,7	12,3	6,4	1,0	2,2	4,1	0,9	4,9	1,7
Brno	6 256	16,7	16,6	5,6	0,5	37,7	4,4	8,4	9,9	0,3
Břeclav	10 063	0,0	11,8	0,1	0,0	45,2	-	2,5	38,9	1,4
Bučovice	3 662	10,4	7,3	7,6	0,2	27,7	15,0	15,0	16,2	0,6
Hodonín	6 509	0,2	27,0	0,3	0,0	38,9	0,1	1,4	31,8	0,4
Hustopeče	3 506	0,8	3,8	1,2	0,0	49,3	0,5	10,7	33,2	0,5
Ivančice	5 823	15,5	19,8	3,8	0,9	34,8	1,2	3,4	19,6	0,9
Kuřim	2 635	29,2	18,5	5,2	1,4	31,2	3,4	5,0	5,3	0,8
Kyjov	13 085	4,1	41,2	4,6	0,2	23,0	8,9	6,1	11,6	0,4
Mikulov	2 917	0,4	1,8	0,1	0,0	43,7	0,0	3,5	50,0	0,4
Moravský Krumlov	6 732	4,5	17,3	2,5	0,3	37,5	0,0	3,1	32,6	2,1
Pohořelice	1 707	0,7	3,7	0,0	0,0	28,3	0,0	0,3	66,0	0,9
Rosice	7 613	43,6	20,9	7,9	1,9	10,3	6,0	2,7	5,5	1,1
Slavkov u Brna	2 668	2,8	7,3	7,3	0,2	29,6	1,1	20,1	31,4	0,3
Šlapanice	12 033	20,6	13,5	7,5	1,1	23,5	18,0	6,8	8,3	0,6
Tišnov	15 204	40,6	21,9	4,7	3,4	12,9	5,5	4,6	4,9	1,4
Veselí nad Moravou	7 378	17,9	4,9	5,9	0,4	17,4	26,3	5,6	20,8	0,7
Vyškov	23 825	36,5	12,6	7,8	1,6	11,2	17,1	5,7	6,7	0,8
Znojmo	27 924	18,3	25,7	4,2	0,5	22,2	0,8	5,4	21,2	1,7
Židlochovice	1 072	5,0	8,1	0,4	1,2	22,3	0,2	0,4	61,2	1,2

Druhové složení lesů se liší podle geografických podmínek. V oblasti Dražanské vrchoviny a Moravského krasu, tedy ve vyšších a vlhčích polohách patřících do obvodu Boskovic a Blanska, je dominantní dřevinou smrk. V suchých stanovištích v nižších polohách, např. na Kyjovsku, má významné postavení borovice. Břeclavsko a Hustopečsko se vyznačuje významným zastoupením dubu, obvod Veselí nad Moravou podílem buku a Slavkovsko podílem habru. Holiny měly v roce 2005 nejvyšší podíl z porostní plochy v obvodu Moravského Krumlova, Boskovic a Znojma.

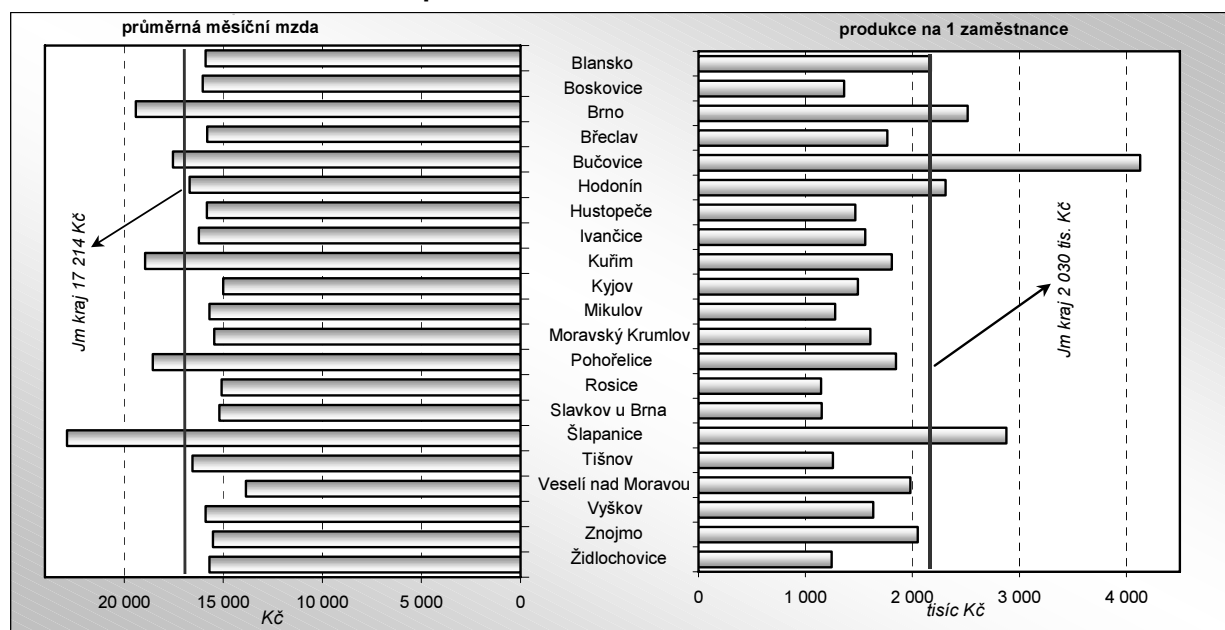
2.3.3 Průmysl

Regionální údaje za oblast průmyslu jsou v pravidelně zveřejňovaných informacích udávány pouze za úroveň kraje. Následující tabulka je výsledkem zpracování dat za místně oddělené jednotky průmyslových podniků podle správních obvodů, přičemž jsou zde uvedeny jednotky s 20 a více zaměstnanci. Již tradičně bylo nejvíce místních jednotek v Brně (31,3 % z celku), následoval obvod Znojma (7,6 %) a Hodonína (7,3 %), nejnižší počet byl na Pohořelicku (0,3 %), počtům jednotek rámcově odpovídaly i počty resp. podíly pracovníků. Největší průměrná velikost místní jednotky co do počtu pracovníků byla v obvodu Kuřimi (219 zaměstnanců), nejmenší v obvodu Bučovic (49), Tišnova a Židlochovic (shodně 50 zaměstnanců).

Tab. 2.3.3.1 Průmyslové podniky s 20 a více zaměstnanci v roce 2005

	Počet místních jednotek	Průměrný evidenční počet zaměstnanců (fyzické osoby)	Průměrná hrubá měsíční mzda 1 zaměstnance	Produkce		Pořízení dlouhodobého hmotného majetku (mil. Kč)
				celkem (mil. Kč)	na 1 zaměstnance (tis. Kč)	
Jihomoravský kraj	1 202	97 314	17 214	197 531	2 030	59 852
v tom správní obvody:						
Blansko	54	7 332	15 889	15 924	2 172	432
Boskovice	60	5 438	16 040	7 410	1 363	475
Brno	376	26 619	19 404	66 994	2 517	51 890
Břeclav	58	6 579	15 812	11 607	1 764	813
Bučovice	14	691	17 544	2 854	4 130	67
Hodonín	88	7 321	16 695	16 926	2 312	1 503
Hustopeče	30	2 453	15 831	3 597	1 466	144
Ivančice	33	2 033	16 232	3 171	1 560	67
Kuřim	23	5 045	18 944	9 118	1 807	543
Kyjov	65	5 321	14 989	7 943	1 493	370
Mikulov	23	1 305	15 708	1 672	1 281	82
Moravský Krumlov	22	1 504	15 441	2 420	1 609	113
Pohořelice	4	392	18 558	723	1 845	34
Rosice	22	1 311	15 092	1 503	1 146	55
Slavkov u Brna	18	1 511	15 185	1 744	1 154	159
Šlapanice	47	3 942	22 892	11 354	2 880	530
Tišnov	32	1 615	16 556	2 029	1 257	256
Veselí nad Moravou	43	3 664	13 854	7 260	1 981	477
Vyškov	62	5 671	15 894	9 268	1 634	661
Znojmo	91	5 720	15 518	11 715	2 048	866
Židlochovice	37	1 847	15 708	2 300	1 245	315

Graf 10 Průměrná mzda a produkce na zaměstnance v průmyslových podnicích ve správních obvodech ORP v roce 2005

Krajskou hodnotu průměrné mzdy překročilo pouze 5 obvodů, nejvyšší mzdy byla vyplácena v místních jednotkách v obvodu Šlapanic, netypicky na druhém místě bylo Brno, následoval obvod Kuřimi, Pohořelic a Bučovic. Nejnižší mzdy byly v obvodu Veselí nad Moravou. Pro výši mezd je určující charakter výroby, stejně je tomu i u přepočtu objemu produkce na zaměstnance. Krajský průměr byl výrazně překročen v obvodu Bučovic a Šlapanic, nejnižších hodnot bylo dosaženo v obvodu Rosic a Slavkova u Brna. V roce 2005 byl v místních jednotkách pořízen dlouhodobý hmotný majetek v hodnotě téměř 60 mld. Kč, v přepočtu na jednoho zaměstnance to bylo 615 tis. Kč. Krajský průměr byl ovlivněn Brnem (zde investice činily 1,9 mil. Kč na zaměstnance) a všechny ostatní obvody byly pod jeho úrovní. Nejnižší objem v přepočtu na zaměstnance byl zaznamenán v obvodu Ivančic (33 tis. Kč).

Tab. 2.3.3.2 Ekonomicky aktivní obyvatelstvo podle průmyslového odvětví v roce 2001

Zdroj: SLDB 2001

	Ek. aktivní obyvatelstvo	Průmysl celkem	z toho výroba (%)						
			potravinářských výrobků, nápojů	textilii, textilních a oděvních výrobků	dřevařských výrobků kromě nábytku	chemických, pryžových a plastových výrobků	základních kovů, hut. a kovoděl. výrobků	strojů a zařízení jinde neuved.	elektrotech. a optických strojů a zařízení
Jihomoravský kraj	571 565	156 847	13,1	10,5	8,1	4,1	14,0	17,5	7,7
v tom správní obvody:									
Blansko	27 217	11 966	6,2	5,2	5,5	1,5	13,6	34,0	18,4
Boskovice	23 883	9 641	7,7	22,5	6,9	2,2	10,0	22,8	7,5
Brno	194 436	36 710	9,9	8,3	3,0	4,8	12,0	23,2	11,5
Břeclav	31 071	8 574	19,7	6,5	6,5	20,6	8,5	9,0	1,4
Bučovice	7 831	2 747	17,2	12,4	28,0	1,1	11,4	9,6	4,9
Hodonín	31 798	10 647	25,5	6,7	15,5	2,3	11,3	8,7	0,8
Hustopeče	16 958	5 113	16,7	10,0	6,8	2,5	25,7	10,8	4,6
Ivančice	11 069	3 882	7,9	27,0	5,7	1,5	17,7	15,8	4,1
Kuřim	9 066	3 371	7,4	9,2	2,7	6,2	11,7	35,2	10,9
Kyjov	26 934	9 395	15,0	9,5	10,6	3,3	21,1	10,4	2,1
Mikulov	10 232	2 454	18,1	10,3	6,2	2,1	13,4	20,7	4,6
Moravský Krumlov	10 966	3 616	10,3	12,1	7,7	2,5	20,5	8,9	7,5
Pohořelice	6 213	1 404	16,5	9,0	6,6	1,5	15,2	13,0	9,2
Rosice	10 717	3 571	16,4	7,9	6,6	2,7	18,8	20,4	5,4
Slavkov u Brna	10 031	3 152	21,4	10,5	10,1	2,2	16,4	14,6	8,2
Šlapanice	25 582	7 330	11,3	8,4	6,0	3,6	14,4	20,5	9,5
Tišnov	12 982	3 523	13,2	14,3	4,0	5,0	9,0	21,7	8,1
Veselí nad Moravou	19 896	7 534	9,1	25,1	12,2	4,3	19,3	6,1	4,8
Vyškov	25 828	7 159	11,6	9,3	19,0	3,3	15,7	12,6	4,1
Znojmo	45 342	11 162	18,5	7,1	13,4	1,2	11,1	8,6	6,0
Židlochovice	13 513	3 896	14,1	10,5	4,6	2,5	16,0	13,8	8,5

Podrobnější údaje za průmyslová odvětví nejsou v regionálním členění k dispozici, k doplnění lze sice využít údaje ze sčítání lidu o struktuře ekonomicky aktivního obyvatelstva podle průmyslových odvětví, problémem je zde ovšem fakt, že data nejsou zjištěna podle místa pracoviště, ale podle bydliště pracovníků. S odhlédnutím od vyjížděky za prací jsou navíc údaje za všechny ekonomicky aktivní osoby, tedy včetně nezaměstnaných, zařazených do odvětví podle posledního zaměstnání.

Z tabulky je zřejmá koncentrace pracovníků některých odvětví do určitých oblastí. Potravinářství mělo výrazné zastoupení na Hodonínsku a Slavkovsku, výroby textilních výrobků v obvodu Ivančic a Veselí nad Moravou a výroba dřevařských výrobků na Bučovicu. Průmysl zabývající se výrobou pryžových a plastových výrobků byl významný pro zaměstnanost na Břeclavsku, výroba strojů a zařízení v obvodu Kuřimi a Blanska.

2.3.4 Stavebnictví

Základní údaje za stavebnictví jsou k dispozici v členění podle okresů, pouze počty dokončených bytů je možno díky evidenci za jednotlivé obce agregovat do správních obvodů.

Stavebnictví patří k dynamicky se rozvíjejícím odvětvím. Na území Jihomoravského kraje v roce 2005 působilo 310 stavebních podniků s 20 a více zaměstnanci (podniky se sídlem v kraji). Objem stavebních prací podle dodavatelských smluv, které tyto podniky zajišťovaly, každoročně rostl. V roce 2005 byl proti roku 2000 téměř o 15 mld. Kč vyšší, což odpovídalo průměrnému ročnímu tempu růstu o 10,2 %. Z celkového objemu prací v roce 2005 realizovaly téměř 80 % podniky se sídlem v okrese Brno-město a krajský růst objemu prací byl tedy především jejich zásluhou. Pouze v okrese Brno-venkov a Znojmo došlo ve sledovaném období k poklesu objemu stavebních prací. Z hlediska struktury stavebních prací vždy výrazně převažoval podíl prací na nové výstavbě, rekonstrukcích a modernizacích (vzrostl z 90,2 na 92,2 % z celku), podíl objemu oprav a údržby klesl z 8,9 na 7,2 % i přesto, že v peněžním vyjádření byl zaznamenán nárůst objemu.

Tab. 2.3.4.1 Vybrané ukazatele ve stavebnictví

	Stavební práce podle dodavatelských smluv (mil. Kč b.c.)			Průměrný evidenční počet zaměstnanců (fyzické osoby)			Průměrná hrubá měsíční mzda (Kč)			Produktivita práce ze stavebních prací podle dodavatelských smluv (Kč b.c.)		
	2000	2005	index 2005/2000	2000	2005	index 2005/2000	2000	2005	index 2005/2000	2000	2005	index 2005/2000
Jihomoravský kraj	23 484	38 203	162,7	21 150	20 252	95,8	12 815	17 668	137,9	1 110 332	1 886 392	169,9
v tom okresy:												
Blansko	379	830	219,0	694	886	127,7	9 711	13 685	140,9	545 683	936 258	171,6
Brno-město	17 900	30 353	169,6	13 822	12 936	93,6	13 689	19 337	141,3	1 295 046	2 346 402	181,2
Brno-venkov	1 417	1 332	94,0	1 451	1 430	98,6	12 571	15 445	122,9	976 292	931 541	95,4
Břeclav	789	1 494	189,3	1 179	1 378	116,9	10 574	13 586	128,5	669 450	1 084 532	162,0
Hodonín	1 410	2 151	152,6	2 130	2 048	96,2	11 512	15 115	131,3	661 911	1 050 295	158,7
Vyškov	426	1 098	257,5	514	576	112,1	10 926	18 294	167,4	829 663	1 906 245	229,8
Znojmo	1 163	945	81,3	1 360	998	73,4	10 470	13 268	126,7	854 779	946 924	110,8

Počet pracovníků ve stavebních podnicích se v kraji celkově snížil, v okresech Blansko, Břeclav a Vyškov však došlo v souladu s nárůstem objemu prací k jejich zvýšení. Průměrná mzda se zvýšila ve všech okresech, růst produktivity práce předstihl růst mezd v 5 okresech (Blansko, Brno-město, Břeclav, Hodonín a Vyškov), v okrese Znojmo předstihl růst mezd růst produktivity práce, pouze v okrese Brno-venkov mzda rostla při současném poklesu produktivity práce ze stavebních prací.

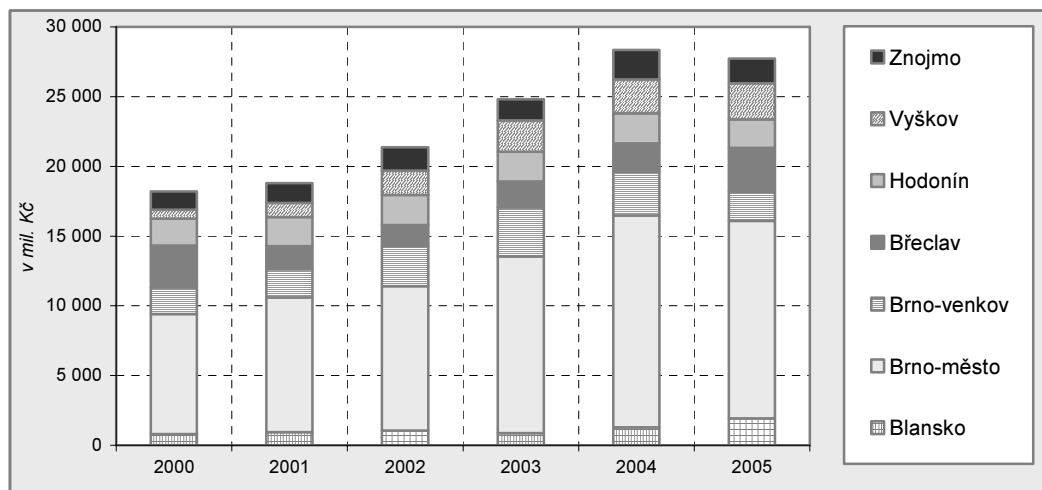
Tab. 2.3.4.2 Stavební práce podle místa stavby

	tis. Kč na 1 obyvatele						
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	Index 2005/2000
Jihomoravský kraj	15,9	16,6	18,9	22,0	25,1	24,5	154,1
v tom okresy:							
Blansko	7,4	8,7	9,9	8,2	11,9	17,8	242,5
Brno-město	22,5	25,8	27,8	34,2	41,3	38,6	171,3
Brno-venkov	11,4	12,2	17,3	20,8	18,3	12,0	105,3
Břeclav	23,9	13,1	12,0	15,2	16,4	25,6	107,0
Hodonín	12,1	13,2	13,6	13,3	13,6	13,0	107,3
Vyškov	7,4	11,5	20,0	26,1	28,0	29,6	402,7
Znojmo	11,4	12,6	14,7	13,3	18,5	15,5	135,7

Rezortní statistické výkaznictví umožňuje získat data o lokalizaci stavebních prací v územním členění podle okresů. V celém období byl objem prací realizovaných v okresech Jihomoravského kraje přibližně o čtvrtinu nižší než činil objem prací provedených podle dodavatelských smluv podniky se sídlem v kraji. Objem prací se postupně zvyšoval z 18,2 mld. Kč v roce 2000 až na 28,3 mld. Kč v roce 2004, když v roce 2005 dosáhl hodnoty 27,7 mld. Kč. V přepočtu na 1 obyvatele to bylo 24,5 tis. Kč, což proti roku 2000 představovalo nárůst o 54,1 %. Nejvyšších hodnot v přepočtu na obyvatele ukazatel dosáhl v roce 2000 v okrese Břeclav, nejnižší shodně v okresech Blansko a Vyškov, v roce 2005 byla nejvyšší stavební aktivita v okrese Brno-město, nejnižší v okrese Brno-venkov. Nejvyšší nárůst objemu prací v okrese v přepočtu na obyvatele byl zaznamenán v okrese Vyškov – čtyřnásobné zvýšení, kdežto v okrese Brno-venkov vzrostl tento přepočtový ukazatel pouze o 5,3 %.

Graf 11 Stavební práce v tuzemsku podle okresu místa stavby

Zdroj: MPO

Stavební aktivitu v okresech lze přiblížit i počtem vydaných stavebních povolení. Jejich celkový počet se sice v kraji postupně snižoval, ovšem na druhé straně rostla orientační hodnota staveb, na něž byla povolení vydána. Počet povolení se tedy snížil z 22 002 v roce 2000 na 19 735 vydaných povolení v roce 2005 (pokles o 2 267 povolení, tj. o 10,3 %), pokles byl zaznamenán ve všech okresech (relativně nejvyšší v okrese Břeclav – o 27,9 %) kromě okresu Hodonín, kde se počet zvýšil o 50,3 %. Celková orientační hodnota staveb vzrostla v kraji v souhrnu z 19,7 mld. Kč na 33,6 mld. Kč, v přepočtu hodnoty na jedno stavební povolení to byl nárůst z 895 tis. Kč na 1 650 tis. Kč. Nejvyšší hodnota stavby na jedno povolení byla vykázána v okrese Brno-město (3,8 mil. Kč) a byla v roce 2005 čtyřnásobná ve srovnání s okresem Znojmo či Brno-venkov. V okrese Hodonín jako jediném díky nárůstu počtu povolení poklesla orientační hodnota stavby v přepočtu na 1 povolení (z 1 467 na 1 152 tis. Kč).

Tab. 2.3.4.3 Bytová výstavba v letech 1996 až 2005

	Zahájené byty			Dokončené byty			Koeficient plynulosti bytové výstavby ¹⁾	
	roční průměr za období		změna (%)	roční průměr za období		změna (%)	1996 - 2000	
	1996-2000	2001-2005		1996 - 2000	2001 - 2005		1996 - 2000	2001 - 2005
Jihomoravský kraj	3 720	4 254	14,4	2 449	3 458	41,2	65,8	81,3
v tom okrese:								
Blansko	289	438	51,6	232	315	35,7	80,3	71,9
Brno-město	1 298	1 487	14,6	847	1 144	35,1	65,3	76,9
Brno-venkov	736	1 001	36,1	427	778	82,1	58,1	77,7
Břeclav	394	347	-12,0	238	274	15,4	60,2	79,0
Hodonín	405	304	-25,1	292	311	6,6	71,9	102,4
Vyškov	203	280	37,8	160	254	58,8	78,7	90,6
Znojmo	394	398	0,9	254	382	50,6	64,3	96,0

¹⁾ Koeficient plynulosti bytové výstavby - počet dokončených bytů na 100 zahájených

Na základě údajů stavebních úřadů o počtu zahájených a dokončených bytů lze charakterizovat intenzitu i plynulost bytové výstavby v jednotlivých okresech. V tabulce jsou srovnány roční průměry počtů zahájených a dokončených bytů za 2 pětiletá období, u zahájených bytů roční průměr za období 2001 až 2005 proti předešlému vzrostl nejvýrazněji v okrese Blansko, ovšem v okresech Břeclav a Hodonín byl zaznamenán pokles počtu zahájených bytů. Naproti tomu počty dokončených bytů vzrostly ve všech okresech, kromě okresu Blansko se ve zbývajících okresech zvýšila i plynulost bytové výstavby, když růst počtu dokončených bytů předstihl růst počtu zahájených bytů.

V souhrnu bylo v letech 2001 až 2005 v Jihomoravském kraji dokončeno 17 373 bytů, z tohoto počtu 5 721 bytů, tj. 33,0 % bylo dokončeno v Brně-městě. Intenzitou bytové výstavby (průměrný roční počet dokončených bytů v pětiletém období přepočteném na 1 000 obyvatel) byl však na prvním místě okres Brno-venkov (v přepočtu 4,8 bytu), následoval okres Znojmo (3,3), nejnižší intenzita bytové výstavby byla vykázána v okrese Hodonín (2,0 bytu).

Tab. 2.3.4.4 Dokončené byty podle forem výstavby v letech 2001 až 2005

	Dokončené byty celkem	z toho					Dokončené byty na 1 000 obyvatel (roční průměr)
		v rodinných domech	v bytových domech	v nástavbách, přístavbách a vestavbách		v domech s peč.službou a penziencech	
				k rodinným domům	k bytovým domům		
Jihomoravský kraj	17 373	7 137	4 434	1 820	1 731	966	3,1
v tom správní obvody:							
Blansko	1 007	346	137	229	19	127	3,7
Boskovice	507	269	64	117	12	-	2,0
Brno	5 721	927	2 309	320	1 494	282	3,1
Břeclav	483	302	118	43	2	14	1,6
Bučovice	167	105	26	27	4	-	2,1
Hodonín	437	210	89	41	1	-	1,4
Hustopeče	456	312	6	78	2	27	2,7
Ivančice	187	106	19	55	1	-	1,6
Kuřim	706	440	195	28	20	-	7,6
Kyjov	733	420	72	73	6	42	2,6
Mikulov	262	146	26	52	19	-	2,6
Moravský Krumlov	354	115	91	30	1	98	3,2
Pohořelice	225	126	6	35	2	-	3,6
Rosice	383	219	63	69	18	-	3,3
Slavkov u Brna	426	235	131	51	-	-	4,3
Šlapanice	1 751	1 049	347	165	17	152	6,6
Tišnov	549	255	120	65	3	70	4,0
Veselí nad Moravou	385	264	32	79	-	-	1,9
Vyškov	676	305	200	53	11	17	2,7
Znojmo	1 521	689	383	154	81	102	3,4
Židlochovice	437	297	-	56	18	35	3,2

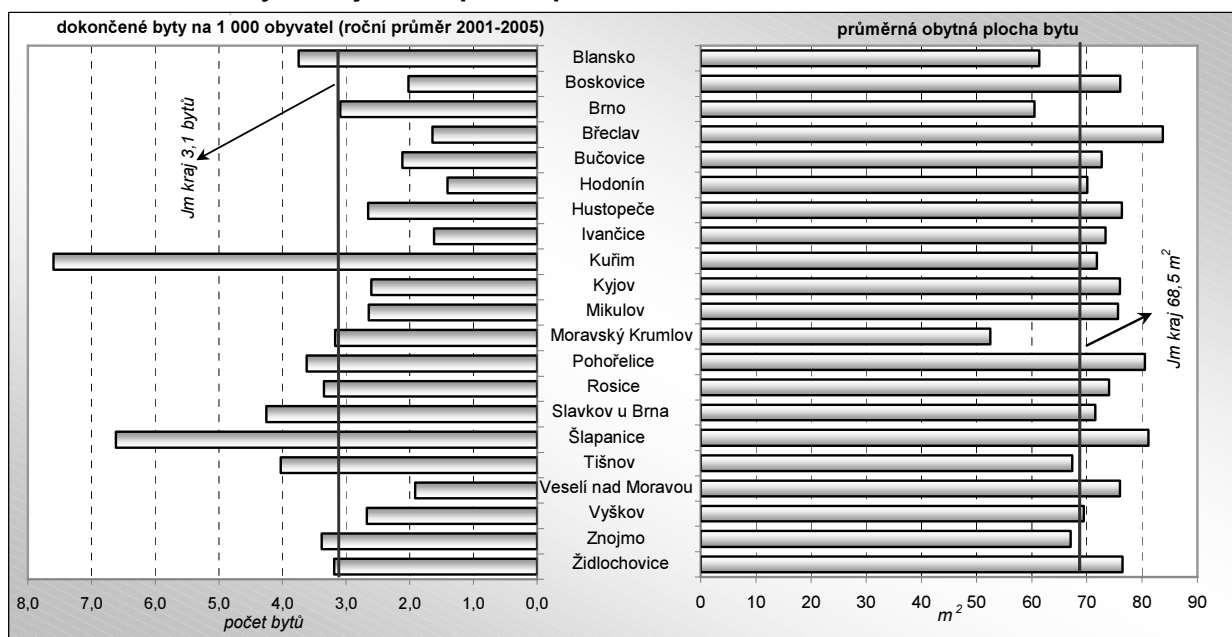
Tab. 2.3.4.5 Charakteristiky dokončených bytů v letech 2001 až 2005

	Dokončené byty		Průměrná obytná plocha bytu (m ²)		Průměrná užitková plocha bytu (m ²)		Celková průměrná hodnota bytu (tis. Kč)	
	celkem	z toho v rod. domech	celkem	v rodinných domech	celkem	v rodinných domech	celkem	v rodinných domech
Jihomoravský kraj	17 373	7 137	68,5	97,0	103,6	152,4	1 657	2 526
v tom správní obvody:								
Blansko	1 007	346	61,4	92,6	91,1	145,9	1 351	2 413
Boskovice	507	269	76,1	94,2	107,0	136,4	1 453	2 082
Brno	5 721	927	60,5	112,4	85,6	168,4	1 547	3 387
Břeclav	483	302	83,8	96,4	131,0	158,0	1 802	2 303
Bučovice	167	105	72,7	87,2	119,2	141,9	1 717	2 223
Hodonín	437	210	70,1	97,3	105,6	140,9	1 590	2 163
Hustopeče	456	312	76,3	86,1	121,6	140,8	1 652	1 982
Ivančice	187	106	73,3	91,0	128,1	165,1	1 496	2 010
Kuřim	706	440	71,8	85,9	114,7	137,8	2 540	3 201
Kyjov	733	420	76,0	100,8	112,9	151,7	1 657	2 251
Mikulov	262	146	75,7	89,6	123,3	148,0	1 616	2 173
Moravský Krumlov	354	115	52,5	85,3	81,1	144,7	1 418	2 386
Pohořelice	225	126	80,6	102,0	120,3	156,0	1 615	2 323
Rosice	383	219	74,0	91,1	118,4	149,5	1 852	2 494
Slavkov u Brna	426	235	71,5	87,5	106,9	134,1	1 619	2 164
Šlapanice	1 751	1 049	81,1	104,7	123,9	161,8	2 111	2 853
Tišnov	549	255	67,4	94,0	102,5	145,5	1 586	2 364
Veselí nad Moravou	385	264	76,0	86,6	126,3	148,2	1 492	1 820
Vyškov	676	305	69,4	98,7	106,8	156,6	1 593	2 479
Znojmo	1 521	689	67,0	93,6	110,4	158,3	1 424	2 023
Židlochovice	437	297	76,4	92,5	115,0	139,3	2 007	2 550

Ze správních obvodů byla nejvyšší intenzita bytové výstavby zaznamenána v obvodu Kuřimi (7,6 bytů), Šlapanic (6,6) a Slavkova u Brna (4,3). Nejvyšší podíl bytů v rodinných domech byl dokončen v obvodu

Veselí nad Moravou (68,6 %) a Židlochovic (68,0 %), nejnižší pak v Brně (16,2 %). Zde byl naopak nejvyšší podíl bytů dokončených v bytových domech (40,4 %), naproti tomu na Židlochovicku v této kategorii nebyl dokončen žádný byt. V nábavkách rodinných domů byl nejvyšší podíl dokončených bytů v obvodu Ivančic (29,4 %), bytových domů v Brně (26,1 %).

Graf 12 Bytová výstavba podle správních obvodů ORP v letech 2001 až 2005

V tabulce 2.3.4.5 jsou uvedeny charakteristiky bytů z hlediska „kvality bydlení“. Největší byty co do obytné i užitkové plochy byly v letech 2001 až 2005 na Břeclavsku, rodinné domy v tomto pohledu i z pohledu výše průměrné hodnoty v Brně. Hodnota bytu byla v průměru nejvyšší v obvodu Kuřimi.

Tab. 2.3.4.6 Průměrné ceny bytů podle okresů v letech 1998 až 2004

	Převody			Odhadní cena (Kč/m ²)			Kupní cena (Kč/m ²)			Index 2002-2004/1998-2000 (%)		Index cen ¹⁾ (%)	
	1998 - 2000	2000 - 2002	2002 - 2004	1998 - 2000	2000 - 2002	2002 - 2004	1998 - 2000	2000 - 2002	2002 - 2004	odhadní ceny	kupní ceny	1998 - 2000	2002 - 2004
Jihomoravský kraj	575	1 775	2 817	5 469	4 697	10 089	6 807	6 955	11 439	184,5	168,0	124,5	113,4
v tom okresy:													
Blansko	199	594	435	3 711	2 959	6 385	3 915	3 224	6 562	172,1	167,6	105,5	102,8
Brno-město	34	52	1 364	5 782	3 571	13 416	9 447	4 785	15 312	232,0	162,1	163,4	114,1
Brno-venkov	206	682	236	7 500	6 949	7 642	9 936	11 349	11 869	101,9	119,5	132,5	155,3
Břeclav	28	82	95	6 459	4 175	6 141	5 589	6 430	5 671	95,1	101,5	86,5	92,3
Hodonín	46	222	405	4 809	3 209	7 253	5 149	4 891	7 118	150,8	138,2	107,1	98,1
Vyškov	5	35	59	5 934	4 100	6 589	4 304	5 017	7 184	111,0	166,9	72,5	109,0
Znojmo	57	108	223	4 083	4 228	7 309	6 178	6 036	8 239	179,0	133,4	151,3	112,7
v tom v obcích s počtem obyvatel:													
do 1 999	37	50	117	3 498	3 162	4 710	3 656	4 282	5 350	134,6	146,3	104,5	113,6
2 000 - 9 999	233	699	690	3 984	2 901	6 123	4 237	3 339	7 801	153,7	184,1	106,4	127,4
10 000 - 49 999	99	344	646	5 474	4 106	8 273	7 526	5 977	8 463	151,1	112,5	137,5	102,3
50 000 a více	206	682	1 364	7 500	6 949	13 416	9 936	11 349	15 312	178,9	154,1	132,5	114,1

¹⁾ podíl kupní a odhadní ceny v %

Odhadní a kupní ceny bytů prošly v minulých letech výraznými změnami. Odhadní ceny rostly nejrychleji v okrese Brno-město, pouze v okrese Břeclav poklesly, kupní ceny však rostly ve všech okresech, nejvýrazněji pak v okrese Blansko. Zajímavý je pohled na vztah odhadních či kupních cen k velikostní skupině obcí.

2.3.5 Doprava

Jihomoravský kraj má z hlediska dopravy důležitou tranzitní funkci, kostrou dopravy je dálnice D 1 a D 2 a rychlostní komunikace R 43 a R 52. Významný dopravní uzel v případě silniční, dálniční a železniční dopravy a integrovaného dopravního systému Jihomoravského kraje představuje krajské město Brno.

Tab. 2.3.5.1 Délka silniční sítě podle okresů k 31. 12. 2005

Zdroj: Ředitelství silnic a dálnic Praha

	Délka silnic a dálnic celkem (km)	v tom					Délka silnic a dálnic v km na 100 km ²
		dálnice v provozu	silnice I. třídy	z toho rychlostní komunikace	silnice II. třídy	silnice III. třídy	
Jihomoravský kraj	4 505	135	448	29	1 481	2 442	62,6
v tom okresy:							
Blansko	661	-	51	-	210	400	70,1
Brno-město	181	18	41	-	58	65	78,6
Brno-venkov	928	42	37	14	330	518	74,9
Břeclav	673	45	74	6	228	326	57,4
Hodonín	552	-	115	-	157	280	50,8
Vyškov	497	31	60	9	114	293	55,9
Znojmo	1 014	-	70	-	385	559	61,9

Územím Jihomoravského kraje v roce 2005 procházelo 4 505 kilometrů silnic a dálnic, proti roku 2000 přibylo 107 km silnic, což představuje nárůst 2,4 %. Silnic I. třídy přibylo 19 km (4,5 %), délka dálnice vzrostla o 11 km (8,8 %). Dálnice prochází čtyřmi okresy (Brno-město, Brno-venkov, Břeclav a Vyškov) a představuje téměř čtvrtinu z celkové délky dálnic v České republice (564 km). Dopravní síť je nejhustější v okrese Brno-město, kde na 1 km² připadá 786 metrů silnic, na druhé straně v okrese Hodonín je to jen 508 metrů.

Tab. 2.3.5.2 Dopravní prostředky podle okresů k 31. 12. 2005

Zdroj: Policejní prezidium ČR

	Dopravní prostředky celkem	z toho							Osobní automobily na 1 000 obyvatel
		motocykly	osobní automobily	nákladní vozidla	silniční tahače	návěsy	autobusy	traktory	
Jihomoravský kraj	648 901	92 094	408 116	45 818	2 635	2 849	1 977	13 069	361
v tom okresy:									
Blansko	59 092	10 641	35 398	3 129	189	249	220	1 496	328
Brno-město	205 511	20 264	143 891	19 792	727	652	744	718	392
Brno-venkov	106 493	17 828	63 622	6 746	351	409	218	2 588	367
Břeclav	72 896	10 558	43 021	4 677	312	392	195	2 448	349
Hodonín	89 575	16 282	52 932	5 170	466	492	273	2 008	336
Vyškov	45 067	5 539	28 471	2 680	274	324	138	1 161	327
Znojmo	70 267	10 982	40 781	3 624	316	331	189	2 650	357

V Jihomoravském kraji bylo ke konci roku 2005 evidováno téměř 650 tisíc dopravních prostředků. Od roku 2000 se jejich počet v kraji zvýšil o 16 %, z okresů nejvíce v okrese Brno-venkov (29 %), nejméně pak v okrese Blansko (9 %). Největší část z dopravních prostředků tvořily osobní automobily (63 % celku). Jejich počet se zvýšil o 16 % (Brno-venkov o 33 %, naproti tomu Brno-město jen o 7 %). Nejvyšší relativní nárůst byl zaznamenán u nákladních automobilů, když se jejich počet zvýšil více než o polovinu (Brno-venkov nárůst o 71 %, v okrese Znojmo „jen“ o 38 %). Přepočtení počtu osobních automobilů na 1 000 obyvatel ukazuje nejvyšší stupeň motorizace v okrese Brno-město, nejnižší v okresech Vyškov a Blansko.

Dopravní nehodovost se od roku 2001 postupně zvyšovala až do roku 2004, v roce 2005 se opět nepatrně meziročně snížila. Celkový růst nehodovosti byl zaznamenán ve všech okresech s výjimkou Znojma. Nejvyšší počet nehod v přepočtu na 1 000 obyvatel z ročních průměrů připadl na okres Brno-město, v tomto směru byla nejnižší nehodovost v okrese Hodonín. V okrese Brno-venkov byl nejvyšší průměrný roční počet usmrcených, navíc zde na jednu nehodu připadly nejvyšší hmotné škody.

Tab. 2.3.5.3 Dopravní nehodovost podle okresů k 31. 12. 2005

Zdroj: Policejní prezidium ČR

	Dopravní nehody			Osoby			Věcné škody	
	celkem	na 1 km silnic	na 1 000 obyvatel	usmrcené	zraněné těžce	zraněné lehce	celkem (tis. Kč)	na 1 nehodu (tis. Kč)
Jihomoravský kraj	17 686	3,9	15,7	123	449	2 870	813 852	46,0
v tom okresy:								
Blansko	1 281	1,9	11,9	11	57	276	51 237	40,0
Brno-město	8 101	44,8	21,9	21	82	805	323 214	39,9
Brno-venkov	2 564	2,8	15,2	27	75	532	155 344	60,6
Břeclav	1 579	2,3	12,8	17	67	314	84 631	53,6
Hodonín	1 551	2,8	9,8	15	66	411	63 675	41,1
Vyškov	1 270	2,6	14,6	15	55	247	76 403	60,2
Znojmo	1 341	1,3	11,8	17	47	285	59 349	44,3

Rostoucí intenzitu dopravy lze dokumentovat pomocí výsledků sčítání dopravy, které provedlo Ředitelství silnic a dálnic. V tabulce 2.3.5.4 jsou pro porovnání uvedena vybraná sídla správních obvodů s výsledky sčítání z let 2000 a 2005. Nejzatíženější komunikace se v jednotlivých městech až na výjimky neměly, z 16 uvedených měst se pouze ve 2 městech (Boskovice a Znojmo) průměrná intenzita provozu snížila.

Mezi sídla správních obvodů s nejvyšší intenzitou dopravy patřilo Brno, s odstupem následovala Břeclav, Znojmo a Vyškov. Nejklidnější v tomto ohledu byla situace v Mikulově, Moravském Krumlově a Boskovicích. Poměr mezi nákladní a osobní dopravou byl v jednotlivých sídlech ORP výrazně odlišný. Podíl osobní dopravy byl nejvyšší v Brně, nákladní doprava měla vysoký podíl především v Bučovicích a Veselí nad Moravou, tedy ve městech, kde procházejí hlavní tahy kamionové dopravy na Slovensko.

Tab. 2.3.5.4 Intenzita silniční dopravy ve vybraných sídlech správních obvodů ORP

Zdroj: Ředitelství silnic a dálnic Praha

	Číslo komunikace s nejzatíženějším úsekem		Celoroční průměrná intenzita (počet vozidel za 24 hodin)			Struktura vozidel v roce 2005 (%)	
	2000	2005	2000	2005	index 2005/2000	těžká vozidla	osobní automobily
Blansko	374	374	10 956	13 505	123,3	14,6	84,7
Boskovice	150	374	10 462	9 267	88,6	24,8	74,5
Brno	42	42	44 098	44 878	101,8	9,7	90,2
Břeclav	55	55	20 124	22 867	113,6	13,0	86,2
Bučovice	50	50	13 066	15 904	121,7	27,8	71,9
Hodonín	431	51	11 672	13 279	113,8	15,4	84,1
Hustopeče	425	425	9 235	9 539	103,3	23,3	76,3
Ivančice	394	394	8 557	10 078	117,8	19,6	79,6
Kuřim	385	385	14 519	14 820	102,1	19,1	80,5
Kyjov	54	54	9 556	13 447	140,7	16,2	83,1
Mikulov	0525	0525	3 802	4 610	121,3	10,7	88,6
Moravský Krumlov	413	413	4 944	5 788	117,1	11,9	87,2
Tišnov	385	385	7 572	10 675	141,0	15,4	83,4
Veselí nad Moravou	54	55	8 799	11 837	134,5	27,3	72,0
Vyškov	430	430	13 990	18 056	129,1	17,5	82,1
Znojmo	38	38	19 473	19 394	99,6	18,5	81,0

2.3.6 Cestovní ruch

Jihomoravský kraj patří k významným turistickým oblastem České republiky. Lednicko-valtický areál jako jedna z devíti památek UNESCO v ČR, Moravský kras, Slavkovské bojiště, Národní park Podyjí, samotné Brno či řada kulturních, společenských a sportovních akcí včetně vinařské turistiky – to vše jsou vyhledávané cíle návštěvníků.

Největší ubytovací kapacity na konci roku 2005 nabízelo Brno, počet lůžek tvořil téměř 30 % z celkové nabídky kraje. V počtu lůžek následoval obvod Znojma, Břeclavi a Blanska, nejmenší ubytovací kapacity byly na Židlochovicku a Ivančicku. V přepočtu počtu lůžek na 1 000 obyvatel byla nejpříznivější situace na Pohořelicku, Mikulovsku a Znojmsku, při přepočtu na 1 kilometr čtvereční pak opět v Brně, v obvodu Břeclavi, Pohořelici a Veselí nad Moravou. Je však třeba dodat, že ne všechna ubytovací zařízení jsou statistickým výkaznictvím podchycena, v tomto duchu je třeba hodnotit i případné změny kapacit oproti roku 2000.

Tab. 2.3.6.1 Kapacity hromadných ubytovacích zařízení cestovního ruchu k 31. 12. 2005

	Hromadná ubytovací zařízení	Pokoje	Lůžka	Místa pro karavany a stany	Průměrná cena za ubytování (Kč)	Hromadná ubytovací zařízení		Lůžka	
						rozdíl 2005-2000	index 2005/2000	rozdíl 2005-2000	index 2005/2000
Jihomoravský kraj	496	12 021	30 540	5 042	315	14	102,9	-4 532	87,1
v tom SO ORP:									
Blansko	35	644	1 940	405	265	3	109,4	-293	86,9
Boskovice	24	312	941	190	257	-	100,0	162	120,8
Brno	82	4 422	9 111	230	555	-4	95,3	-4 946	64,8
Břeclav	37	1 065	2 832	201	361	7	123,3	655	130,1
Bučovice	4	85	230	-	192	-	100,0	-45	83,6
Hodonín	11	463	1 069	-	287	-	100,0	22	102,1
Hustopeče	24	393	1 191	70	239	6	133,3	17	101,4
Ivančice	7	66	172	10	311	3	175,0	52	143,3
Kuřim	12	109	270	112	329	2	120,0	-41	86,8
Kyjov	16	227	745	60	223	-6	72,7	-437	63,0
Mikulov	34	407	1 145	50	280	8	130,8	90	108,5
Moravský Krumlov	5	78	221	-	250	1	125,0	52	130,8
Pohořelice	18	343	1 103	1 188	209	-	100,0	31	102,9
Rosice	16	299	731	430	305	-1	94,1	85	113,2
Slavkov u Brna	5	85	204	-	416	2	166,7	124	255,0
Šlapanice	12	157	420	170	270	2	120,0	9	102,2
Tišnov	9	194	607	10	214	-4	69,2	-216	73,8
Veselí nad Moravou	22	647	1 920	405	242	-	100,0	230	113,6
Vyškov	13	250	538	-	371	1	108,3	-58	90,3
Znojmo	105	1 723	5 012	1 505	222	-7	93,8	-72	98,6
Židlochovice	5	52	138	6	462	1	125,0	47	151,6

Tab. 2.3.6.2 Hromadná ubytovací zařízení podle kategorie k 31. 12. 2005

	Hromadná ubytovací zařízení celkem	v tom						Lůžka		
		hotely	penziony	kempy	chatové osady	turistické ubytovny	ostatní	celkem	na 1 km ² rozlohy	na 1 000 obyvatel
Jihomoravský kraj	496	123	151	40	30	48	104	30 540	4,2	27,0
v tom SO ORP:										
Blansko	35	12	7	3	3	2	8	1 940	5,5	35,8
Boskovice	24	5	7	2	2	2	6	941	1,8	18,8
Brno	82	38	21	2	1	1	19	9 111	39,6	24,8
Břeclav	37	10	15	4	-	5	3	2 832	6,5	48,2
Bučovice	4	1	-	-	1	1	1	230	1,3	14,6
Hodonín	11	5	1	-	-	4	1	1 069	3,7	17,3
Hustopeče	24	3	5	2	-	8	6	1 191	3,4	34,5
Ivančice	7	1	5	-	1	-	-	172	1,0	7,3
Kuřim	12	1	4	3	-	2	2	270	3,5	13,9
Kyjov	16	-	5	1	-	6	4	745	1,6	13,3
Mikulov	34	6	17	2	-	3	6	1 145	4,7	58,1
Moravský Krumlov	5	2	2	-	-	-	1	221	0,6	9,9
Pohořelice	18	3	2	5	2	1	5	1 103	5,6	87,7
Rosice	16	6	5	3	-	1	1	731	4,2	31,6
Slavkov u Brna	5	2	3	-	-	-	-	204	1,3	10,0
Šlapanice	12	2	6	2	-	-	2	420	1,2	7,6
Tišnov	9	3	1	-	1	1	3	607	1,8	22,1
Veselí nad Moravou	22	4	6	2	1	2	7	1 920	5,6	48,2
Vyškov	13	6	2	-	-	1	4	538	1,0	10,6
Znojmo	105	13	35	8	18	7	24	5 012	4,0	55,6
Židlochovice	5	-	2	1	-	1	1	138	0,7	5,0

Průměrná cena za ubytování v roce 2005 dosáhla v Jihomoravském kraji částky 315 Kč, ovšem v Brně to bylo 555 Kč, cena je zde ovlivněna především podílem lůžek v hotelech a penzionech. Vyšší zastoupení zařízení nižší kategorie (turistické ubytovny, chatové osady) znamenalo i nižší ceny – na Bučovicku to bylo pouze v průměru 194 Kč.

Ústav územního rozvoje se sídlem v Brně zpracoval na základě požadavků Ministerstva pro místní rozvoj hodnocení potenciálu cestovního ruchu za rok 2001 podle obcí na území České republiky. Potenciál cestovního ruchu za každou obec byl vyjádřen ve formě bodového hodnocení jako formalizovaný výsledek zhodnocení územních podmínek a předpokladů pro možný rozvoj cestovního ruchu. Celkový potenciál se skládal z dílčích potenciálů cestovního ruchu dvou oblastí: potenciálu přírodního subsystému cestovního ruchu (přírodní pozoruhodnosti, vhodnost krajiny pro pěší turistiku, cykloturistiku, zimní sporty, rekreaci u vody, rekreaci typu lesy – hory, horolezectví, sportovní myslivost a rybolov a další) a potenciálu kulturního subsystému cestovního ruchu (kulturně historické památky, skanzeny a muzea, lázeňská funkce, kulturní, sportovní a církevní akce, kongresy a veletrhy, příhraniční specifika apod.).

Z výstupů zpracování tohoto hodnocení vyplývá, že téměř 80 % obcí v Jihomoravském kraji patřilo do zóny základního a zvýšeného potenciálu cestovního ruchu. Přibližně pětina obcí pak náležela do zóny vysokého a velmi vysokého potenciálu cestovního ruchu. Podle bodového ohodnocení bylo do zóny vysokého potenciálu zařazeno celkem 116 obcí, do zóny velmi vysokého potenciálu bylo zařazeno 14 obcí (Strážnice, Pavlov, Moravský Krumlov, Slavkov u Brna, Vranov nad Dyjí, Břeclav, Vyškov, Hodonín, Vavřinec, Kunštát, Kyjov, Dolní Věstonice, Blansko a Veselí nad Moravou). Do zóny výjimečného potenciálu bylo zařazeno 5 obcí (Brno, Lednice, Valtice, Znojmo a Mikulov).

Rozdělení obcí podle správních obvodů je patrné z tabulky. Obce Spešov (ORP Blansko) a Mouřínov (ORP Bučovice), které v původním zpracování nebyly zahrnuty, byly zařazeny odhadem do stupně zvýšeného resp. základního potenciálu. Vojenskému újezdu Březina (ORP Vyškov) nebyl přiznán žádný potenciál, není v tabulce zahrnut. Kromě výsadního postavení Brna je možno uvést obvod Blanska a Boskovic, které nemají žádnou obec se základním potenciálem, na druhé straně na Židlochovicku jsou obce pouze s potenciálem zvýšeným a základním.

Tab. 2.3.6.3 Potenciál cestovního ruchu obcí Jihomoravského kraje v roce 2001

Zdroj: Ústav územního rozvoje Brno

	Celkem		z toho s potenciálem cestovního ruchu									
			výjimečným		velmi vysokým		vysokým		zvýšeným		základním	
	počet obcí	rozloha (km ²)	počet obcí	rozloha (%)	počet obcí	rozloha (%)	počet obcí	rozloha (%)	počet obcí	rozloha (%)	počet obcí	rozloha (%)
Jihomoravský kraj	672	7196	5	5,8	14	6,7	116	19,4	366	47,5	170	18,4
v tom správní obvody:												
Blansko	43	351	-	-	2	16,3	15	41,7	26	42,0	-	-
Boskovice	73	511	-	-	1	4,7	30	47,9	42	47,4	-	-
Brno	1	230	1	100,0	-	-	-	-	-	-	-	-
Břeclav	17	439	2	18,0	1	19,9	1	2,0	11	51,5	2	8,6
Bučovice	20	171	-	-	-	-	1	18,2	9	43,4	10	38,4
Hodonín	18	286	-	-	1	22,2	4	24,3	12	52,8	1	0,8
Hustopeče	28	355	-	-	-	-	4	20,0	15	58,7	9	21,3
Ivančice	17	172	-	-	-	-	3	38,4	9	47,8	5	13,8
Kuřim	10	77	-	-	-	-	1	17,7	4	42,0	5	40,3
Kyjov	42	470	-	-	1	6,4	6	25,5	30	62,5	5	5,7
Mikulov	17	245	1	18,5	2	8,9	4	17,5	9	52,3	1	2,8
Moravský Krumlov	33	348	-	-	1	14,2	1	7,6	9	23,3	22	54,8
Pohořelice	13	195	-	-	-	-	1	13,6	5	50,7	7	35,7
Rosice	24	174	-	-	-	-	1	4,5	15	70,9	8	24,6
Slavkov u Brna	18	158	-	-	1	9,5	-	-	7	47,0	10	43,5
Šlapanice	40	343	-	-	-	-	4	11,4	26	68,6	10	20,0
Tišnov	59	343	-	-	-	-	17	33,9	41	62,7	1	3,4
Veselí nad Moravou	22	343	-	-	2	19,5	8	45,4	9	30,0	3	5,1
Vyškov	42	547	-	-	1	9,2	3	9,0	22	38,8	15	14,1
Znojmo	111	1243	1	5,3	1	1,1	12	12,7	59	50,5	38	30,5
Židlochovice	24	194	-	-	-	-	-	-	6	32,7	18	67,3

2.3.7 Veřejná ekonomika

Veřejné rozpočty na regionální úrovni jsou tvořeny rozpočty krajského úřadu, rozpočty obcí a rozpočty dobrovolných svazků obcí. S největším objemem prostředků hospodařily obce (v roce 2005 výdaje dosáhly částky 24,3 mld. Kč), následoval Krajský úřad Jihomoravského kraje (12,6 mld. Kč, což byla ve srovnání s obcemi přibližně polovina objemu). Nejméně měly k dispozici svazky obcí, v minulých letech objem jejich

výdajů tvořil 1 až 1,5 % z objemu výdajů obcí. Nadále je možno se zabývat rozpočty obcí, které je možno sumarizovat do úrovně obvodů obcí s rozšířenou působností.

Příjmy rozpočtu obcí Jihomoravského kraje dosáhly v roce 2005 částky 25,0 mld. Kč (v roce 2003 a 2004 shodně více než 27 mld. Kč). Nejvyšší položku z příjmů tvořily daňové příjmy (13,7 mld. Kč, tj. 54,8 % z celku). V roce 2003 daňové příjmy tvořily 41,3 % a v roce 2004 pak 44,8 % z celkových příjmů, když v těchto letech byl vcelku vysoký objem dotací (40,8 resp. 43,7 % z celkového objemu příjmů). Zhruba desetina příjmů obcí pochází z nedaňových příjmů, zbytek představují kapitálové příjmy (např. z prodeje dlouhodobého majetku).

Výdaje rozpočtu obcí Jihomoravského kraje dosáhly v roce 2005 již uvedeného objemu 24,3 mld. Kč (v roce 2003 28,0 a v roce 2004 30,0 mld. Kč). V tomto období vždy 65 % výdajů připadlo na běžné výdaje (platy zaměstnanců, nákupy energií, neinvestiční transfery a dotace příspěvkovým a podobným organizacím a obyvatelstvu). Zbylou část tvořily kapitálové výdaje, které byly použity převážně na investiční nákupy a související výdaje.

V přepočtu na 1 obyvatele příjmy i výdaje obecních rozpočtů klesaly, přičemž saldo obecních rozpočtů v roce 2005 bylo na rozdíl od dvou předešlých let kladné. Mezi správními obvody byl výrazný rozdíl mezi výší přepočtených částek na obyvatele, u příjmů v roce 2005 po Brně byla nejvyšší přepočtená hodnota v Pohořelicích, nejnižší pak v obvodu Ivančic a Rosic. Shodné pořadí obvodů jak na začátku tak na konci sledovaného období bylo u přepočtu výdajů na 1 obyvatele. Ovšem Brno ovlivňovalo krajský průměr natolik, že u příjmů na obyvatele krajský průměr překročil pouze obvod Pohořelice a u výdajů žádný jiný.

Kladné saldo rozpočtů bylo ve sledovaných 3 letech vždy v kladných hodnotách v 5 obvodech – Břeclav, Ivančice, Kuřim, Kyjov a Židlochovice (v 6 obvodech jedenkrát záporné saldo – Boskovice, Hodonín, Pohořelice, Rosice, Šlapanice a Vyškov). Pouze v obvodu Blanska ve všech 3 letech převyšovaly výdaje na obyvatele přepočtené příjmy. Nejvyšší míru investování (podíl kapitálových výdajů na celkových výdajích) vykázal v roce 2005 správní obvod ORP Židlochovice (44 %), Šlapanice (43 %) a Pohořelice (40 %), nejnižší míra investování byla zaznamenána v obvodu Ivančic (23 %), Kuřimi a Břeclavi (shodně 24 %).

Tab. 2.3.7.1 Příjmy a výdaje obecních rozpočtů podle správních obvodů k 31. 12.

v Kč

	Příjmy obecních rozpočtů na 1 obyvatele			Výdaje obecních rozpočtů na 1 obyvatele			Saldo obecních rozpočtů na 1 obyvatele		
	2003	2004	2005	2003	2004	2005	2003	2004	2005
Jihomoravský kraj	24 346	24 649	22 121	24 892	26 538	21 461	-546	-1 889	660
v tom správní obvody:									
Blansko	18 135	18 665	14 992	18 338	19 179	15 125	-203	-514	-133
Boskovice	18 728	21 646	16 889	17 807	21 230	17 793	921	416	-903
Brno	36 029	35 112	34 357	37 755	40 228	33 207	-1 726	-5 116	1 150
Břeclav	17 141	19 727	16 920	17 068	18 570	16 012	73	1 157	908
Bučovice	18 666	20 931	15 650	18 370	21 958	16 592	297	-1 027	-942
Hodonín	19 635	21 021	18 173	19 811	20 522	16 858	-176	499	1 315
Hustopeče	17 554	18 754	14 816	18 070	19 998	14 303	-516	-1 243	512
Ivančice	15 867	16 974	12 854	15 175	16 936	12 210	692	38	644
Kuřim	17 618	16 231	14 323	16 715	15 484	13 395	903	747	928
Kyjov	18 881	21 822	16 692	18 661	21 494	15 291	220	328	1 401
Mikulov	18 238	20 098	18 694	17 295	21 311	19 715	944	-1 213	-1 021
Moravský Krumlov	17 695	17 052	15 348	18 302	17 935	15 175	-608	-883	173
Pohořelice	26 473	24 780	21 621	29 126	24 132	18 188	-2 653	648	3 433
Rosice	16 418	16 609	14 083	16 438	16 394	13 442	-20	214	641
Slavkov u Brna	19 380	16 977	14 162	18 458	19 317	15 580	922	-2 339	-1 418
Šlapanice	20 731	20 139	14 573	20 206	20 547	14 133	525	-408	441
Tišnov	14 238	17 354	15 197	16 348	21 422	14 954	-2 110	-4 068	243
Veselí nad Moravou	18 842	19 077	15 865	18 276	20 176	16 210	566	-1 099	-345
Vyškov	18 837	17 073	15 128	17 962	17 529	14 039	875	-456	1 089
Znojmo	20 123	21 266	18 130	21 007	21 864	17 814	-884	-598	315
Židlochovice	18 350	19 100	17 791	17 878	18 516	17 289	472	585	502